

=====
Ref. queixes núm. 060155 i 060159
=====

Assumpte: ús del valencià.

Senyor,

S'han rebut en esta institució uns escrits de queixa signats pels Srs. (...) i (...), les quals, per guardar identitat de continguts i als mers efectes procedimentals, han estat acumulades i han quedat registrades amb els números indicats més amunt.

Substancialment manifesten que en instal·lacions municipals dependents de l'Ajuntament de Benidorm la presència del valencià, llengua oficial a la Comunitat valenciana i, per tant, de l'Administració pública autonòmica, és completament testimonial. La majoria d'indicadors de direccions, d'instal·lacions municipals, de plaques de carrers i vials, bans, adhesius de la grua, avisos en fulls DIN A-4, cartelleria, horaris, paperassa destinada al públic ... estan en castellà, de manera que s'ignora i es contravé d'una manera fragant l'Estatut d'autonomia i la Llei d'ús i ensenyament del valencià, i no es mostra cap respecte a les persones valencianoparlants que visiten assíduament estes instal·lacions.

Vam considerar que les queixes reunien els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, van ser admeses i li'n vam donar trasllat de conformitat amb el que determina l'article 18.1 de la citada llei, a fi de contrastar les al·legacions formulades per les persones interessades, i de demanar informació suficient sobre la realitat d'estos fets i de la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit.

La comunicació rebuda de l'Ajuntament de Benidorm donava compte del que seguix:

“En relació amb els escrits d'eixe organisme, concernents a una queixa formulada per un veí d'esta localitat i un altre ciutadà, respecte de la falta d'utilització de l'idioma valencià en determinats llocs i documents públics, he de traslladar l'informe emés per la direcció d'atenció al ciutadà respecte d'això:

“1r. Quant a la retolació de dependències de l’Ajuntament, totes s’han confeccionat de forma bilingüe, excepte les d’emergència que ho estan només en valencià.

2é. Pel que afecta a la retolació de vies públiques, el sistema amb què es van retolar la majoria (any 1990) es va establir de forma que, quan el nom de la via és valencià, el tipus de via es reflectix en este idioma i, a la inversa, i això a fi de possibilitar una major grandària de lletra i una ràpida identificació de la via, una qüestió que, de l’altra manera, seria difícil. Esta solució pràctica, que beneficia el ciutadà, se sol adoptar en nombrosos municipis bilingües.

Exemples: ALMADRAVA (CARRER)
 JAUME I (AVINGUDA)

 ALMENDROS (CALLE)
 SEVERO OCHOA (AVENIDA)

3r. En matèria de cartelleria, de vegades, depenent de qui emeta el cartell, es produïx allò que han manifestat els interessats, però cal tindre en compte que molts d’eixos cartells són emesos per empreses privades.

4t. Quant a la comunicació administrativa amb els ciutadans, a fi d’evitar els inconvenients que la duplicitat de textos en un mateix document produïx, tant a escala pràctica com material, econòmica, funcional, etc., el sistema és el de contestar en l’idioma en què s’ha realitzat la sol·licitud. Esta pràctica és ja habitual en altres organismes oficials, com eixa sindicatura, per exemple (vegeu els escrits rebuts objecte de la present on únicament s’empra el valencià).

5é- No obstant això anterior, s’està treballant en la normalització de documents oficials, la qual cosa redundarà en la confecció, en bilingüe, almenys, dels documents-tipus que s’empren habitualment en els tràmits municipals. Així mateix, encara que depenent també de criteris organitzatius i econòmics, els treballs de normalització documental referits han de propiciar un elevat nivell de bilingüisme en els documents oficials.”

Si bé és cert que, a pesar que els interessats, a qui vam donar trasllat de la comunicació rebuda, no van formular cap al·legació respecte d’això, convé, a la vista de tot el que hem exposat més amunt, formular les següents CONSIDERACIONS:

La cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució espanyola, que reconeix com a llengua oficial d’una determinada comunitat autònoma, no solament l’idioma castellà, sinó també el propi d’eixa comunitat autònoma, ha modificat notablement l’ús tant privat com oficial de les diverses llengües en el territori de l’estat.

Les comunitats autònomes amb idioma cooficial propi han legislat en esta matèria mitjançant lleis denominades de normalització lingüística, a fi de fomentar l’ús de la llengua cooficial, perquè esta assolisca cotes similars a aquelles que corresponen al castellà com a idioma oficial en tot el territori de l’estat.

L'aplicació d'estes lleis de normalització lingüística duta a terme per les corresponents comunitats autònomes ha motivat, de vegades, diverses queixes davant d'esta institució de ciutadans que veuen vulnerats els seus drets lingüístics per l'ús d'una llengua oficial o d'una altra, i per això són constants les recomanacions formulades pel Síndic de Greuges a l'Administració pública valenciana perquè adapte les seues estructures al règim de cooficialitat lingüística instaurat per la Constitució espanyola, l'Estatut d'autonomia i la Llei d'ús i ensenyament del valencià, i perquè afronte el repte de concloure el procés de regularització del valencià, ja que l'Estatut d'autonomia imposa a tots els poders públics el deure general de potenciar l'ús del valencià en tots els ordres de la vida pública i social, i aconseguir, a través de la promoció del valencià, la seua equiparació efectiva amb el castellà, i evitar qualsevol manera de discriminació lingüística i sense que, en cap cas, pugua prevaler una llengua sobre una altra, i implantar l'ús del valencià en tots els àmbits de l'Administració pública.

En definitiva, el valencià, llengua pròpia de la Comunitat Valenciana, ho és també de les corporacions locals i institucions públiques que en depenen, per la qual cosa, en el cas que ens ocupa, i fent ús de les facultats conferides en l'article 29 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, formulem a l'Ajuntament de Benidorm la següent RECOMANACIÓ: que, en l'àmbit de les seues competències, promoga totes les actuacions que calguen per a normalitzar l'ús del valencià en eixe Ajuntament, d'una manera tal que els esquemes que figuren en les marquesines, els quadres d'horaris, els llocs d'interés, els enllaços, les indicacions i els cartells dirigits al públic, com també la retolació tant exterior com interior de les dependències municipals i els impresos, formularis i models oficials observen la cooficialitat lingüística instaurada a la Comunitat Valenciana per la Constitució espanyola, l'Estatut d'autonomia i la Llei d'ús i ensenyament del valencià, sense que cap de les dues llengües oficials, valencià i castellà, puguen prevaler l'una sobre l'altra.

De conformitat amb el que cita l'article 29, haurà de respondre i manifestar si accepta la recomanació que li fem o les causes que ho impedingen, dins el termini d'un mes.

Atentament,

Emilia Caballero Álvarez
Síndica de Greuges e.f. de la Comunitat Valenciana